

บทที่ 6

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการทดลอง

1. สารสกัดเมล็ดสะเดาอินทรีย์ที่ระดับความเข้มข้นต่ำเป็นเวลานานสามารถ ก่อให้เกิดพิษกับตัวปลาได้
2. พยาธิสภาพของเนื้อเยื่อตัวปลานิลทดลอง มีความรุนแรงเพิ่มขึ้นอย่างมีความสัมพันธ์กับระยะเวลาที่ได้รับ โดยพบถูกทำลาย และการอักเสบในลักษณะเรื้อรัง และมีผลทำให้ปริมาณของไขมันในเซลล์ตับลดลงส่วนปริมาณไกลโคเจนสูงขึ้น
3. สารสกัดสะเดาอินทรีย์ไปมีผลต่อออร์แกเนลของเซลล์โดยเฉพาะ rough endoplasmic reticulum, mitochondria, nucleus และการเปลี่ยนแปลงในระดับออร์แกเนลเกิดขึ้นรวดเร็วก่อนหน้าการเปลี่ยนแปลงระดับเซลล์และเนื้อเยื่อ
4. ความผิดปกติของเนื้อเยื่อและเซลล์ตับที่เกิดขึ้นยังไม่พบการ regenerate ของเซลล์ที่เห็นในระยะท้าย ๆ ของการทดลอง
5. จากผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นตัวอย่งที่ดีในการศึกษาความเป็นพิษของสารสกัดสะเดาที่มีการนำมาใช้ควบคุมกำจัดแมลงในแหล่งเกษตรผสมผสาน

ข้อเสนอแนะ

1. การศึกษาควรทำใน field study เพิ่มเติมต่อไป เพื่อเปรียบเทียบความเป็นพิษของสารสะเดาระหว่างปลาที่ทำการศึกษาในห้องปฏิบัติการกับปลาในแหล่งเกษตรจริง เพื่อนำผลมาวิเคราะห์แนวโน้มของความปลอดภัยในการใช้สารสกัดสะเดา
2. ควรทำการศึกษาในระดับความเป็นพิษแบบเรื้อรัง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์และสมบูรณ์ขึ้นในทุก ๆ ด้าน